

meseca marca. — Takoj po uradni konferenci je zborovalo Učiteljsko društvo za Belo Krajino. Izvoljen je bil stari odbor in pristopila sta k društvu dva nova člana. — Poučljiva je bila razstava o priliki učiteljske konference. Ta razstava se je naslanjala na referat: „Narodna obrt in umetnost v Beli Krajini“. — Razstava je obsegala v prvi vrsti ženska ročna dela iz davnine in po teh vzorcih nova dela. — Največjo zbirko narodnih del je razstavila gospa Harnikova iz Črnomlja, nadalje nadučitelj Šetina, učiteljica Leopoldina Bavdkova in župan z Vrha Mate Špehar. — Nadalje je razstavila staro belokranjsko obleko in druge predmete Mara Tavčarjeva. Šetina je razstavil nekoliko izkopenin iz rimske dobe in Lovšini nekoliko narodno belokranjskih rezbarskih predmetov. Nova ročna dela po belokranjskih narodnih motivih je razstavila ljudska šola Vinica, nadalje gospodične učiteljice Bavdkova, Kordiševa in Poljšakova in gospa Lovšinova. — Nekatera teh ročnih del so bila izložena v Ljubljani in trgovini Mathiana in o priliki učiteljske konference v Krškem. Nadzornik Josip Turk je razstavil te narodne izdelke tudi o priliki učiteljske konference v Novem mestu. Nadzornik Josip Turk je bil provzročitelj misli, naj bi učence pri ročnem delu šivale šolske torbice in jih okrasile z vezenjem. Tej srečni misli so je odzvala učiteljica Bavdkova na Vinici, ter uvedla za okraske šolskih torbic narodno belokranjsko vezenje. To vezenje je šele v povojih in po nekaterih šolah se prav z veseljem goji. Da se je razstavilo to belokranjsko narodno vezenje, ki obeta, da bo v doglednem času lahko dobičkanosna industrija za Belo Krajino, tako sistematično in vsem zahtevam razstave odgovarjajoče, je zasluga c. kr. okr. glav. vodje Silva Domicelja in črnomaljskega učiteljstva. — Učiteljsvo stopi v požrtvovalni krog narodnih delavcev po začrtani poti, ne oziraje se na desno in ne glede na levo, naprej, da vzdigne z združenimi močmi Belokranjca iz bede. Z delom si učiteljsvo pridobi v doglednem času oni ugled in spoštovanje pri ljudstvu, ki mu pripada kot prvemu delavno požrtvovalnemu pionirju na polju kulture narodne blaginje in višje človeške omike.

Štajerske vesti.

—š— Slovenščina obvezni predmet na dež. ženskem učiteljskem v Mariboru. Štajerski deželni šolski svet je sklenil uvesti, kakor smo že poročali, s prihodnjim šolskim letom na deželnem ženskem učiteljskem pouku slovenščine kot obveznega predmeta. Dasi so deželni šolski svet gotovo vodili pri tem v prvi vrsti ozir na nemške kandidatinje, ki bi rade dobile službe na slovenskem Štajerju, bodo vendar tudi mnogi starši z veseljem pozdravili to vest. Saj odpade s tem zadnji vzrok za pošiljanje slovenskih deklet v mariborski zavod šolskih sester.

—š— Društvo „Selbsthilfe der Lehrerschaft Steiermarks“. Odbor javlja: Dne 1. maja t. l. je umrl član ravnatelj Ivan Voith in dne 30. julija član ravnatelj Bogomir Nickl. Vdovama smo takoj izplačali po 1500 K, skupaj 3000 K. — Za ta 91. in 92. smrti slučaj je do konca avgusta gotovo plačati 4 K.

Goriške vesti.

—g— Iz seje ožjega in pomnoženega c. kr. okr. šol. sveta toliminskega: Učiteljica Ana Mlekuž in Dragica Pavšič se predlagata v stalno upokojenje. Dovolj se razdelitev potovalne šole Logje-Robedišče v dve samostojni enorazrednici. Ustanovi se redna šola v Trenti. Dež. šol. svet je ločil potov. šolo Kamno-Volarje v dve samostojni šoli. V definitivno nameščenje se predlagajo: Logar Miroslav za Ločo, Trebše Rihard za Kal, Gruntar Milan za Staroselo, Ivančič Josip za Poljubinj, Koch Izidor za Log, Ločniškar za Dreznico, Bratina Ivan za Reko-Stražo, Močnik za Bukovo in Gizela Jevšček za Volče. Sklene se uporaba državne podpore v znesku 15.000 K za zidanje šolskega poslopja v Novakih. I. R.

Tržaške vesti.

—t— Na slovenski trgovski šoli v Trstu je poučevalo v minoletem šolskem letu poleg ravnatelja Josipa Ulcaharja še sedem učnih oseb. Učencev je bilo v pripraviljalnem zavodu 25, v I. tečaju pa 5, skupno 30 učencev. Učni uspehi prvega leta so bili prav povoljni.

—t— Šolski zdravniki. V slednji seji je mestni zastop določil, da razpiše s prih. šol. letom konkurz za osem šolskih zdravnikov. Od teh bosta dva določena za okolično. Na zdravnika pride okoli 3000 učencev.

—t— Češki učitelji in učiteljice v Trstu. Trst, dne 18. t. m.: S snočnim brzovlakom je prispelo v Trst s Češkega in

Moravskega 45 učiteljev in učiteljic, ki so se namenili prepotovati Primorje, Dalmacijo, Crno goro, Bosno-Hercegovino in Hrvaško. Pozdravili so jih na Opčinah in na kolo-dvoru v Trstu zastopniki učiteljskega društva ter češke kolonije. V imenu župana jih je pozdravil mestni tajnik.

—t— Slovenci v tržaškem občinskem svetu — zmagali. Dne 7. t. m. so v tržaškem občinskem svetu postavili predlog, da se ustanovi v Trstu nova srednja šola, katere stroški bi znašali 850.000 K. Proti temu predlogu je govoril občinski svetnik dr. Vilfan. Poudarjal je v svojem govoru, ki je provzročil v zbornici grozno razburjenje med Lahi, zahteve Slovencev glede šolstva v Trstu, ki jih je postavil zadnji shod Slovencev v Narodnem domu. Slovenci so opravičeni zahtevati in tudi hočejo imeti svojo meščansko, srednjo in obrtno šolo. Italijani so pri tem odločnem govoru grozno vpili, in predsednik podžupan dr. Richeti je blagovolil govornika nič manj kot šestkrat opomniti, da naj ostane pri predlogu. Dalje je dr. Vilfan, ne zmeane se za laške proteste, pribil javno v občinski zbornici, kako so delali s Slovenci pri ljudskem štetju in koliko je Slovencev, ki so bili kot taki vpisani. Zadnje volitve so nam pokazale, da je polovica Trsta slovenskega. Predsednik je ponovno opozoril govornika, češ, da naj ne izzivlja občinskega sveta. Toda tu ne gre za izzivanje Slovencev, marveč — tako je poudarjal govornik — tu izzivajo Lahi, ki navzlic že omenjenim odnošajem zahtevajo laško srednjo šolo, ki jo naj bi jim plačevali slovenski davkoplačevalci s svojimi groši. Končno je izrekel, da bodo glasovali Slovenci proti predlogu. Občinski svetnik dr. Sinigaglia, socialni demokrat, je poudarjal, da se popolnoma strinja s predlogom Slovencev. V zbornici je nastal med Italijani seveda grozen hrup. Dr. Vilfan je povedal nato, da se bodo Slovenci vzdržali glasovanja. Govoril je še laški nacionalc Adami, nakar se je pričelo glasovanje za predlog. Slovenci pa so zapustili dvorano in s tem onemogočili glasovanje, ker je ostalo le še 41 zborovalcev v dvorani, ki pa niso bili sklepčni. Med groznim polomom je moral predsednik sejo zaključiti, s čimer je bila slovenska zmaga gotova. — V seji občinskega sveta dne 12. t. m. se je razvila zopet ostra debata o šolskem vprašanju. Nastopil je poslanec dr. Vilfan kakor v zadnji seji ter poudarjal, da Slovenci sicer niso nasprotni italijanskim šolam, vendar pa morajo kar najostreje protestirati proti temu, da Italijani popolnoma zanemarjajo slovenske šolske zahteve. Socialni demokrat Černivc je pripoznal upravičenost slovenskih zahtev.

Istrske vesti.

—i— Hrvaško-slovensko akad. fer. društvo „Istra“. Letošnji redni občni zbor društva „Istra“ se vrši v soboto, dne 5. avgusta, ob 8. uri popoldne v veliki dvorani Narodnega doma v Buzetu s sledečim dnevnim redom: 1. pozdrav predsednika, 2. poročilo upravnega odbora, 3. poročilo nadzornega odbora, 4. volitve novega odbora, 5. slučajnosti (eventualia). — Nedeljo v jutro izlet na izvor Mirne. Ob 9. uri nadaljevanje zborovanja. Prenočuje se brezplačno.

Koroške vesti.

—o— Umrl je v Bistrici ob Zili vpo-kojeni veteran koroškega učiteljstva Kristof Winkler, star 82 let. Mož je bil v vseh krogih priljubljen in spoštovan. R. i. p.!

—o— Škrlatica. Zaradi razširjene škrlatice so morali ljudsko šolo v Otmanjah zapreti za 14 dni.

Splošni vestnik.

Narodna obramba. Javljajoč slovenski javnosti velika dela, ki bo zanje potrebovala družba sv. Cirila in Metoda več kot 600.000 K, katera vsota pa se bo bogato obrestovala z narodnimi, kulturnimi in gospodarskimi našimi uspehi, vabimo in prosimo vse Slovence izredne pomoči.

Družbeno vodstvo ima na srečo skrb za celo Slovenijo, ima torej v evidenci narod potrebe raznih ogroženih pokrajin in vsepovsod bi rado blagotvorniteljno vršilo plemenito svoje delo, ako bi razpolagalo z gmotnimi sredstvi. Navzlic težkim razmeram se je družbeno vodstvo odločilo za zgradbo novih šol v Gorici, na Koroškem in na Štajerskem ter treh otroških vrtecev, videč bogate uspehe, ki jih donajajo obstoječi zavodi, in upajoč, da bo slovenska zavednost in slovensko rodoljubje zbudilo med nami tekmo narodne požrtvovalnosti.

Naj se ustanove po celi Sloveniji in med rojaki v tujini posebni stavbni skladi za zidanje navedenih novih šol, oziroma za posamezno izmed imenovanih poslopij, za katero se krog dotičnih rodoljubov najbolj zanima! Naj se z

ozirom na te velike stroške potenceiruro po možnosti rodoljubna požrtvovalnost tako, da prinese na oltar domovine vsak Slovenec po svojih razmerah svoj dar in naj se v to uporabi vsaka dana prilika! Veliko je delo, ki se gajelotilo vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda; bo pa častno izvršeno s pripomočjo slovenskega rodoljubja, in narodni naši uspehi bodo požrtvovalni darežljivosti bogato plačilo!

Za učiteljski škad je daroval tov. E. Gangl 6 K, ker se ni mogel udeležiti vrtnega koncerta učiteljskih abiturientov in abiturientk. Hvala! Vivat sequens!

Poroča. V nedeljo se je poročil pri Sv. Filipu pri Celovcu dr. Anton Prus, odvetniški kandidat, z gđe. Marijo Kranjčevico bivšo učiteljico v Spitaliču.

Šolski vodstvom priporočamo najtopleje Fr. Schüllerjev tintni ekstrakt. Neki šol. voditelj nam piše ob njegovi zopetni naročbi na ekstrakt za šol. tinto: „To je najbolje šolsko črnilo, kar smo jih imeli dosedaj.“ Naročila sprejema iz prijaznosti Učiteljska tiskarna. Naročajte kar ob enem s šolskimi tiskovinami. 1 liter šolskega ekstrakta stane 4 K, in se naredi iz njega 20 litrov dobre tinte na ta način, da se zmeša kar z navadno vodo.

Učiteljsvo radovljiskega okraja je sklenilo pri letošnji uradni konferenci, da se ne izposodi nobene knjige več iz okrajne učiteljske knjižnice brez „Potrdila“ podpisane od dotičnika, ki si je knjigo izposodil. Opozarjamo sl. šol. vodstva, da je Učit. tiskarna založila take „Potrdila“ in stane 100 kosov 80 vin. Izposojilec izpolni listek, t. j. napiše številko knjige, ga podpiše in pošlje potom šol. vodstva na okr. učit. knjižnico, ki dobi knjigo. Ta „Potrdila“ so za kontrolo pri okr. učit. knjižnicah največje važnosti.

Dijakinja — špijonka. Pred 14 dnevi je prišla v Pržemyš elegantna dama. Stara mora biti kakih 25 let. V hotelu, kjer se je nastanila se je vpisala v knjigo za tujce Louise Trombeha. V kratkem si je osvojila tujka s svojim prikupnim nastopom družbo in se priljubila radi svoje inteligence in fine družabnosti posebno v častniških krogih. Preveč rada pa je hodila na izprehod v tamošnjih trdnjavah, in sicer sama. Policija jo je pozvala radi tega da naj se preseli iz hotela v kako privatno stanovanje. To so napravili radi lažje kontrole, vendar tujki še niso pokazali, da kaj sumničje. Pred par dnevi je obiskal krasno tujko neki častnik. V sobi je videl več fotografskih aparatov in veliko raznega orodja za povečanje ali pomanjšanje slik. Častniku se je zdelo vse to sumljivo in je naznanil celo zadevo vojaški oblasti. Pri hišni preiskavi so dobili toliko gradiva, kakor razne načrte in slike trdnjave, knjigo za šifre itd., da tujka ni mogla več tajiti, da je špijonka. Priznala je, da je dijakinja in dela za rusko vladu. Dosedaj je delala v Zdrčehu in prodala vladi že veliko gradiva za ogromne vsote.

Mali vodnik potovalcem na jug.

Skupno poučno potovanje slovenskih učiteljev in učiteljic. 1

Tukaj podajamo potovalcem kratek kazipot, ki bo vsakemu sopotniku v ponatisku na razpolago. Male izpremembe se lahko izvrše po dogovoru na licu mesta.

Kdor hoče z glavo in srcem polno uživati brezštevilne nove vtiske, ki jih bomo dobili, naj se pripravlja že znanprej na to. Priporočamo te-le knjige za pripravo: 1. Die österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild. Das Küstenland. Dalmatien. Bosnien und Hercegovina. (Te knjige se nahajajo menda v vsaki okrajni učiteljski knjižnici). — 2. Hartlebens Illustrierter Führer durch Dalmatien. Wien, Leipzig, 1910. 5 K. — 3. L. H. Fischer, Ragusa und Umgebung. — 4. Illustrierter Führer durch Bosnien und die Herzegowina. Wien, Leipzig, 1910. Hartleben. 4 K. — 5. Reiserouten in Bosnien und in der Herzegowina. Wien, Pest, Leipzig. Hartlebensverlag. — 6. I. pl. Andrejka, Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini. (Družba sv. Mohorja). — 7. Smolle, Dr. Leo, Die neuen Reichslände Österreich-Ungarns Bosnien und die Herzegowina, Graz und Wien, Verlagsbuchhandlung „Styria“. 2:20 K.

»Koliko bo stalo?« vprašajo nekateri. Tega natanko ne morem reči. A jaz sodim,

1 Oglasilo se je 46 udeležencev. Pet jih je zopet odpovedalo svojo udeležbo. Za znižano voznino do Trsta se jih je oglasilo 26. Kaj pa je z drugimi? Ali ne žele znižanih kart? Zadnji čas je, da zvem, koliko nas bo. Kdor se ni oglasil za znižano karto na železnici, naj mi vsaj do 30. t. m. naznani, ali se nam pridruži ali ne. Dalje časa ne morem čakati. H. Schreiner.

kakor sem že povedal: z 200 K se bo dalo shajati. Kdor pa hoče uživati različne udobnosti in morebiti tudi nakupovati vsakojake reči, mora globlje seči v žep.

Kako se naj oblečeš? Prav lahko. Vročje bo. Toda topel plašč je neobhodno potreben. Sicer pa velja staro pravilo: Kolikor mogoče malo prtljage!

Prvi dan. Nedelja, 20. avgusta.

Trst (200.000 prebivalcev.) Sestanek v hotelu Balkan ob 8. uri zjutraj.

Ogledovanje mesta: Luka, stara in nova. — Ribarna (pescheria). — Veliki kanal, 332 m dolg, 15 m širok. — Mostovi na vrtljek. — Pravoslavna cerkev. Znameniti ikonostasi. — Korso. — Borzni trg. — Glavni trg. — Lloydova palača. — Jožefov trg. Spomenik cesarja Maksimiliana. — Svetilnik, 33 m visok, sveti na 16 morskih milj. — Morski akvarij. — Miramar. Normanski slog. Veliko znamenitosti. Največji kras je park. (Fotografirati je prepovedano.) — Opčina. Električna vzpenjača. Izpred obeliska prediven razgled, ki se mu more vzporediti le malokateri na svetu. — Prenočevanje.

Drugi dan. Ponedeljek, 21. avgusta.

Iz Trsta v Pulj:

Odhod ob 8. uri zjutraj. Lloyd. — Med potom vidimo: Koper (Capodistria), Isola.

Piran (13.000 prebivalcev). Rimski Pirranhan. Jako slikovita leža. Znamenita stolnica. — V bližini kopališče Portorose.

Umago. Brez znamenitosti. Cittannova. Od 524 do 1828 škofija. Poreč (9000 prebivalcev). Za rimske dobe Parentium. Še nekaj rimskih razvalin.

Stara, zanimiva stolnica. Že v tretje na istem mestu sezidana. Našli so pod njo dvojna tla, vsaka po 1 m globlja.

Rovinj. (Prihod 11:30, odhod 12:30. 9000 prebivalcev.) Izpred cerkve krasen razgled.

Nasproti Brionskim otokom bokeljsko-črnogorska vas Peroj, naselbina iz l. 1658. Pravoslavniki s starimi običaji in šegami.

Potem Fasana. V fasanskem kanalu l. 1379. morska bitka med Genuzi in Benečani. L. 1866. je Tegetthoff tu zbral svoje brodogve in odjadril proti Visu na zmago-slavni boj.

Pulj (50.000 prebivalcev). Prihod ob 2. uri. Obed. — Ogledovanje: Amfiteater. Edini svoje vrste. — Pred areno spomenik cesarice Elizabete. — Porta gemina. Dobro ohranjena, menda glavna rimska vrata. — Sergijev spomenik. Krog l. 25 pr. Kr. — Avgustov tempelj. Sezidan l. 8 pr. Kr. — Morski arzenal. Ladjedelnice na Maslinskem otoku. — Oklopnjača.

Izlet na Brionski otok; odhod 6:30, prihod 7:10. Prastare in rimske naselbine, potem mnogo stoletij zapuščen, zdaj pravi raj. Prekrasna flora. Pinija, lavor, mirta, palme, bambus. — Nazaj v Pulj 9:30—10:15.

Tretji dan. 22. avgusta.

Odhod iz Pulja 12:15 z »Dalmacijo«. — Na čeri (scoglio) »Porer« 36 m visok svetilnik.

Mali Lošinj, prihod 4:30, odhod 5:15. — Razsežna luka. — Nekaj časa samo morje. Potem na levo otok Asinello, na desno Premuda. Na levo ugledamo vilinski Velebit. Na desno se vrsti otok za otokom: Melada, Sestrunj, Rivanj, Ugljani. Na levo sela Peterzane, Zalon, Diklo, potem

Zader (15.000 prebivalcev). Prihod ob 10—, odhod ob 11:30. — Stara luka. Izprehod po mestu. Po morski ulici, na desno po stolni ulici k stolnici. Stara, romanska bazilika s krasnim pročeljem. V cerkvi nekaj znamenitih slik Palme ml. in V. Carpaccija. Za njo prastara cerkva S. Donata, ki je zdaj starinski muzej. Mimo knezoškofijske palače preko zelenjadnega trga, ki ima na desno rimsko soho s pritrjenimi prangerskimi verigami, na novo luko. Po novi obali skozi

Porta Pile v Blažekovičev park, potem po promenadi (na starem mestnem ozidju) k stari luki nazaj. Če bo še časa, piazza della Collona in piazza dei Signori. Ulice iz večine jako ozke. — Krasne kopeli.

Zader-Šibenik. Kanal med kopnem in otokom Ugljan. Pod Zadrom Arbanasi (Borgo Erizzo), albaneška naselbina iz 18. stoletja. V ozadju Velebit.

Na desno otok Pašmon z velikim samostanom Tkon, ki ga je ustanovil hrvaški kralj Krešimir III. Na kopnem Biograd (Zaravecchia). Nekdaj grad hrvaških kraljev. — Pakošani. Zadaj Dinarsko gorovje. — Vse polno otokov in otočičev. — Ljudstvo se peča z nabiranjem koral in spužev. — Največji otok Zlarin. Tu se kanal jako zoži. V prejšnjih dobah ga je zapirala veriga.

Šibenik (12.000 prebivalcev). Prihod 3:30, odhod 5.— Presenetljiv pogled. Mesto sezidano po strmih pobočju holma, na vrhu grad. Največja znamenitost je stolnica. Iz 15. in 16. stoletja. Zato različni slogi. V južnem kotu luke, v Magdalenih, šolska ladja „Dandolo“ za mladeniške pomorščake.

Šibenik-Split. Pri izlazu iz Šibeniškega kanala na desno Zlarin. Morje zopet jako otočno. Na levo globoka zaseka, na nje koncu Krapanj. — Primošten (Capocesto). — Rogoznica. — Pri rtu „Planka“ se obala obrne proti vzhodu.

Spljetski zaliv. Na desno in levo otoki in čeri. Spljet. Prihod ob 9. uri. Nočevanje.

Četrty dan. Sreda 23. avgusta.

Spljet (25.000 prebivalcev).

V jutro 23. avgusta ob 6:30 izlet v Solin z železnico. Prihod 6:46. Naprosili bomo konservatorja monsijora Bulića, da nam razkaže izkopanine, ki se vrše pod njegovim vodstvom.

Solin (rim. Salona). Jako zanimive izkopanine iz rimske in prvokršćanske dobe. Mestno ozidje, vodovodi, kopeli, gledališča, bazilike, pokopališča itd. Odhod iz Solina 10:31, povratek v Spljet 10:44. Obed. Ogleđovanje Spljeta. — Dioklecianova palača, 30.000 m². V njenem okviru je sezidano skoro vse staro mesto, kjer stanuje do 3000 ljudi. — Stolnica, mavzolej cesarja Diokleciana, ki je v njem tudi pokopan. — Aeskulapov ali Jupitrov tempelj, zdaj baptisterij. — Arheološki muzej. — Strošmayerjeva obala. — Bačvice (kopeli), Katalinićevi vrti. — Povratek v novo mesto. — Hrvojina kula (benečanski stolp). — Gradska obala. — Mramornati vodnjak cesarja Franca Jožefa. — Spomenik Luke Botića. — Izprehod na Marjan. Prekrasen razgled. Tam bi bila lahko skupna večerja. — Prenočevanje.

Namesto izleta v Solin bi se mogel prirediti izlet v Trogir, kamor bi pač bilo izletnike boljše volja. Trogir (Trau) je najzanimivejše in najbolj karakteristično dalmatinsko mesto. Povse srednjeveškega značaja.

Peti dan. Četrtek 24. avgusta.

Odhod iz Spljeta ob 4:00 zjutraj z „Dalmacijo“.

Hvar (Lesina). Prihod 6:30, odhod 6:50. Avstrijska Madeira. Mesto ima deloma še utrdbe. Dve trdnjavi, na levo Fort Spagaoło iz 14. stoletja, na desno Napoleon iz francoske okupacije. Stolnica, lombardski slog iz 14. stoletja.

Vis (Lissa). Prihod 8:10, odhod 8:30. — Zgodovinska znamenitost. Spomenik dne 20. julija 1866. padlim pomorščakom. Palme in rožiči.

Komisa. Prihod 9:45. Izlet v Bisove (Busi) 10.—. Modra špilje. Slična oni svetovnoznani na otoku Kapri. Vhod 1½ m visok, 3½ m širok. Špilja 30 m dolga, 16 m široka. Globočina 16—18 m. Modra luč nastane zaradi podmorskega vhoda na nasprotni strani. Ob ugodnem stanju solca prodre dnevna svetloba skozi podmorska vrata do dna špilje, od koder se odbija. Voda absorbira vse druge žarke, in le modri trakovi prodre na površje.

Iz Bisova nazaj v Komiso, odkoder odhod ob 11:00 zvečer z Lloydom.

Šesti dan. Petek 25. avgusta.

Parnik zavozi v kanal Pelješac. Na levo polotok Pelješac (Sabiancello), na desno otok Krč (Curzola). Na pečini Glavat svetlinik. Na desni otok Miljes (Melada), na levo nadalje več otokov: Jakla, Župana, Lopud in otočičev.

Gruž-Dubrovnik. Prihod 7:30, odhod 9:30. — Med Gružem in Dubrovnikom polotok Lapad. — Otok Lakroma. — Med trdnjavami Punta d'Ostro na levo, Marmula na otoku Rondoni in Pta. d'Arca na desnem polotoku Cuštica kotorsko ustje (bocche di Cattaro). V ozadju Novigrad

(Castelnuovo). Na levo se zaje hercegovinska Sutorina (pred okupacijo neutralno ozemlje) v Dalmacijo prav do morja; rt Kobila. — Teodoški zaliv; arzenal c. in kr. mornarice. — Kanal „le Catene“ se je svojedobno zapiral z verigami, odtod ime. — Kotorški zaliv. —

Kotor. Prihod 1:30. — Prekrasen pogled. — Kotor ima kakih 4000 prebivalcev. V starem veku Ascrivium. Nima mnogo zanimivega. Jako ozke ulice. Interesantne stare hišice. Stolnica. Izprehod proti Lovčenu do razgledne točke „Bella Vista“. — Prenočevanje. —

Sedmi dan. Sobota 26. avgusta.

Odhod iz Kotora 6:00 z Lloydom. Rižana (Risano). Prihod 7:15, odhod 8:15. — Najstarejši dalmatinski kraj, ustanovljen najbrže v drugem stoletju. V ozadju znamenite Krivošćije.

Novigrad (Castelnuovo). Prihod 10:00, odhod 10:30. — Staro ozidje in stare trdnjave. Na vrhu Fort Spagnuolo iz l. 1538. Trdnjava v nižavi — Forte die Terra — je še starejša. Mesto je ustanovil l. 1373. prvi bosanski kralj Tvrdko I. Kotromanović. Nekdanja prestolnica vojvodine Saba, ki jo je ustanovil Stěfan Kozača pod cesarjem Fridrikom IV. l. 1440. Današnja Hercegovina.

Čavtat (Ragusa vecchia). Prihod 12:30, odhod 1:30. — Menda stari Epidaurus.

Gruž. Prihod 2:30. Obed. Izprehod v Dubrovnik. Raz Boninar (Bella Vista) diven pogled na Dubrovnik, Lapad, Pile, Lovrijenac (Fort S. Lorenzo) itd. — Pot drži po visoki, strmi obali. Velike agave in kakteje. Predmestje Pile. Nova bolnica. Mestni park Gradac. Hotel Imperial. Skozi pileška vrata vhod v Dubrovnik (Ragusa, kakih 15.000 prebivalcev). — Staro in močno ozidje (miri od grada). Zgodovinsko jako zanimivo mesto. Pred pileškimi vratmi je monumentalen vodnjak kiparja Rendića z vilo iz Gundulićeve drame „Dubravka“. Skozi vrata se pride takoj na placo (stradone), ki je bila svojedobno kanal. Palače so si čudno slične; nastale so istodobno po potresu l. 1667. Na levo cerkev Sv. Spas. (S. Salvatore) s klasičnim pročeljem iz l. 1520. Dalje frančiškanska cerkev z zanimivim zvonikom l. 1424, v 17. stoletju deloma prenovljen. Lepa gotška vrata. Samostanska lekarna je izmed najstarejših v Evropi. Na koncu place je na levo dogana, pred njo Roland-soha, znak trgovske prostosti. Na desno rektorska palača, sezidana 1388—1424, prenovljena po potresu l. 1667. Lepo dvorišče. Rektor je bil za republike predsednik malega sveta. Poleg rektorske palače občinska hiša, lokalni muzej in gledišče. — Cerkev sv. Vlah, dalje stolnica Velika Gospa. Slika v velikem oltarju (Vnebovzetje Marije) pripisujejo Tizianu. Na stranskih altarih tudi znamenite slike, ki so jih slikali Pordenone, Palma star., Andrea del Sarto itd. Obe cerkvi sta baročni. Gundulićev trg s spomenikom od Rendića. Vojaška bolnica, prej jezuitski samostan, in Collegium Ragusinum. Izprehod po ozidju v spremstvu vojaka; dovoljenje se izposluje na komandi. — Na vzhodnem koncu place pločka vrata. — Mala luka (Cassone). — Samostan Dominikancev. Krasne slike. Znamenit obhod (Kreuzgang) — Rastlinstvo okrog Dubrovnik se bliža tropskemu. Palme, agave, velikanske platane, kakteje itd. — V Dubrovniku ali Gružu prenočevanje. (Konec.)

Razgled po šolskem svetu.

— Češka šola v Litomerich. Dne 24. pret. m. je upravno sodišče na Dunaju razglasilo razsodbo glede pritožbe občine Litomerice in nemškega mestnega šolskega sveta proti naučnemu ministru, ker je dovolilo ustanovljenje javne češke ljudske šole v Litomerich. Upravno sodišče je odbilo utok kakor neosnovan ter je obsodilo občino v plačanje stroškov v znesku 1200 K. S tem je torej priznalo, da živi v Litomerich tako močna češka manjšina, da ima po zakonu pravico do češke šole.

Raznoterosti.

× Ljudsko štetje na Ruskem. Rusko cesarstvo je imelo, kakor kaže baš končano ljudsko štetje, 1. januarja 1910. leta 160,095.200 prebivalcev. Zadnje štetje se je vršilo na Ruskem leta 1897. Od takrat pa do danes se je pomnožilo prebivalstvo za 26,2%, to je okolo 33,199.000, kar znači lep napredek. Po deželah se razdeli rusko prebivalstvo sledeče:

v evropski Rusiji 116.505.000, na Poljskem 11.671.000, v Kavkaziji 11.392.400, v Sibiriji 7.878.500, v Osrednji Aziji 9.631.000 in na Finskem 3.015.700 prebivalcev. Osminka vsega prebivalstva, to je približno 21 milijonov Rusov, živi v večjih mestih, drugi pa so razdeljeni po manjših mestih, vaseh in selih.

× Poraba alkohola na Francoskem. Ravnatelj psihiatričnega zavoda v Bizerti je obelodanil naravnost neverjetne podatke o vse večji porabi alkohola na Francoskem. Francoska stoji z ozirom na porabo alkohola na prvem mestu med vsemi evropskimi državami. Leta 1907. so porabili v Francoski 129 milijonov litrov alkohola ali 3:31 litrov po osebi. Posebno se mnogo porabi absinta. Poraba absinta se je od 700.000 litrov leta 1874. povišala na 36 milijonov litrov leta 1910. Po tej porabi alkohola trosi Francoska sedaj vsako leto za alkohol lepo vsoto treh milijard frankov.

× 150.000 mark v mravljišču. Blizu Hanoverja so si neznan tatovi izbrali zares čudno skrivališče za ukradeni denar. Na binkoštni pondeljek sta dva delavca našla v tamošnji okolici mravljinšče, v katerem je bilo 150.000 mark.

× Poljska razstava v Berlinu. Zveza poljskih obrtnih društev priredi meseca avgusta (26.—28.) v Berlinu obrtno razstavo, ki jej je svrha, da pokaže, kaj se in kako se v Poljski dela na polju industrije in obrti. Posebni oddelek bo za ta dela poljskih žensk.

Zahvala.

Učiteljski abiturienti in abiturientke se kar najtopleje zahvaljujejo cenjenemu učitelstvu, zastopnikom raznih korporacij in vsem ostalim udeležencem za mnogobrojno poset našega zborovanja. Posebno zahvalo izrekamo vsem gospodom pozdravnim govornikom: predsedniku „Zaveze jugoslov. učiteljskih društev“ učitelju Jelencu, deželnemu poslancu Ganglu, ki nas je pozdravil v imenu „Zveze slovanskega učitelstva“ ter g. Nagliču za pozdrav v imenu svobodomiselnega narodno-naprednega dijaštva. Za lep pozdravni govor izrekamo posebno zahvalo srčnemu prijatelju učitelstva g. prof. Jugu in g. Vesenjaku, uredniku „Sloge“. Zahvala dalje g. poročevalcem listov in g. učitelju Ivanu Dimniku, ki nas je s pravo požrtvovalnostjo podpiral v pripravah za naše zborovanje.

Izrečena naj bo na tem mestu dalje zahvala vsem onim, ki so pripomogli k našemu krasno uspelemu vrtnemu koncertu: g. gostilničarju, ki je znan kot velik prijatelj učitelstva in po svoji točni in solidni postrežbi, našim pridnim orkestrovcem in pevcem, g. nadučitelju Črnagoju, ki nam je podaril kot gmotni prispevek vrtnega koncerta veliko množino cvetlic, vsem gospodičnam-prodajalkam cvetlic in narodnega blaga; slednjič srčna hvala vsem ostalim udeležnikom vrtnega koncerta, ki so z gmotnimi prispevki položili temelj za učiteljski sklad.

Listnica uredništva.

V koevski okraj: Danes nam je zmanjkalo prostora, porabimo prihodnjič. Pozdrav! — F. K. v P.: Tak predlog, seveda jako previdno sestavljen in še previdneje utemeljen, bi bil umesten. Boljše pa je, če bi ga ne bilo treba.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

St. 296. Štajersko. 1—1
Na osemrazredni ljudski šoli v Orešju je stalno popolniti mesto šol. vodje z dohodki II. plačilnega reda. Prošnje za to službo je vlagati po službenem potu pri krajnem šol. svetu v Orešju do 20. julija 1911. Okrajni šolski svet v Brežicah, dne 21. junija 1911.

Priden in pošten deček

z dežele, ki ima veselje do barvarstva in snaženja oblek se sprejme takoj v kemični barvalnici in snažilnici oblek

Jos. Reich

Ljubljana, Poljanski nasip štev. 8.

AVGUST AGNOLA

Ljubljana, Dunajska cesta 13

priporoča svojo bogato zalogo

stekla, porcelana, svetilk, okvirov, šip itd. Tintnike za šolske klopi, kakor tudi aparate za fizikalne poizkušnje. — Prevzema vsa v to stroko spadajoča dela. ::

Iv. Bonač

v Ljubljani

priporoča svojo trgovino papirja in pisalnih potrebin, kartonažno tovarno, knjigovoznico.

Jako zanimiv, zabaven in poučen list s slikami je

Slov. Ilustrovani Tednik

ki izhaja vsak petek, ter stane četrtletno le K 1:80. Zahtevajte ga povsod! Naročite ga in inserirajte v njem! Naslov: „Ilustrovani Tednik“, Ljubljana.

J. Jax

Ljubljana
Dunajska cesta

Šivalni stroji,
kolesa in
pisalni stroji.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonoeno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Vplačuje in isplačuje se vsak četrtek od 1/2.—1/3. ure popoldne in vsako soboto od 5.—1/7. ure zvečer ali pa vsak dan potom poštne nakaznice ali c. kr. poštne hranilnice (šekovni račun št. 306.313). Za drugače storjena vplačila zadruga ni odgovorna.

Sprejem hranilnih vlog po 5% oddaja posojila na osebni kredit po določenih rokih vračevanja (glej spodal) proti zadostni varnosti. Za tako velja: vsaj eden dober porek in plačnik, zastava premoženja, zemljišč in vknjiženih terjatev, predzastava na plašo ali penazjo.

Prošnje za posojila brezplačno proti vpošiljavi 20 h v poštinih znamenkah za frankaturo. Tudi prošnjam za posojila naj se priloži poštna znamka za 20 h za dopošiljatev rošite.

Vsakih 100 K posojila (dva pasivna dečaka) se vrača po načinu:

A	v 12 mesečnih rokih, in sicer 11 rokov à 9 K — h, 12. rok 4 K 23 h
B	„ 18 „ „ „ 17 „ 6 „ 18 „ 3 „ 56 „
C	„ 24 „ „ „ 23 „ 4 „ 50 „ 24 „ 4 „ — „
D	„ 30 „ „ „ 29 „ 3 „ — „ 38 „ — „ 66 „
E	„ 36 „ „ „ 35 „ 2 „ 50 „ 46 „ — „ 81 „
F	„ 42 „ „ „ 41 „ 1 „ — „ 60 „ — „ 70 „
G	„ 48 „ „ „ 47 „ 1 „ 75 „ 70 „ 1 „ 28 „
H	„ 54 „ „ „ 53 „ 1 „ 50 „ 85 „ 1 „ 26 „

Zadružni lokal je v Ljubljani,

Franciškanška ulica štev. 5, v postopju Učiteljske tiskarne I. nadstr.